

Producció Ramadera i Agrícola Ecològica

Codi: 102667

Crèdits: 3

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502445 Veterinària	OT	5	0

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Bartolomé Filella

Correu electrònic: Jordi.Bartolome@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Joaquín Castellà Espuny

Francesc Xavier Such Martí

Maria Dolors Izquierdo Tugas

Ana Ortuño Manjón

Prerequisits

Tot i que no hi ha prerequisits oficials establerts es recomana que l'alumne hagi superat les assignatures de 3r Producció Animal Integrada I, Producció Animal Integrada II, Sanitat Animal I i Sanitat Animal II, i la de 4t Sanitat Animal III i revisi els continguts de Bases de la Producció i Maneig Animal

Objectius

- Conèixer els fonaments i pràctica de la producció agrícola i ramadera ecològiques i la seva importància ambiental, econòmica i social.
- Capacitar als alumnes de Veterinària del paper que poden assumir en el món de la producció ecològica
- Conèixer la legislació i comercialització dels productes agraris ecològics i els procediments de certificació a Catalunya i a la Unió Europea.
- Fomentar i desenvolupar la capacitat d'anàlisi i crítica davant els diferents sistemes de producció agrària.

Competències

- Comunicar la informació obtinguda durant l'exercici professional de manera fluïda, oralment i per escrit, amb altres col·legues, autoritats i la societat en general.
- Demostrar que es coneixen i es comprenen les bases de funcionament i d'optimització dels sistemes de producció animal i les seves repercussions sobre el medi ambient.
- Redactar i presentar de manera satisfactòria informes professionals.

- Valorar i interpretar els paràmetres productius i sanitaris d'un col·lectiu animal considerant els aspectes econòmics i de benestar.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar, interpretar i valorar els paràmetres productius i sanitaris d'una explotació ramadera o piscícola i elaborar un pla d'accions correctores considerant els factors de benestar animal, protecció mediambiental i qualitat de producte.
2. Aplicar els principis bàsics de la producció ecològica.
3. Aplicar la ramaderia com a eina de gestió i conservació del territori.
4. Comunicar la informació obtinguda durant l'exercici professional de manera fluïda, oralment i per escrit, amb altres col·legues, autoritats i la societat en general.
5. Descriure els principis bàsics i els problemes de la producció i sanitat ramadera als països en vies de desenvolupament.
6. Redactar i presentar de manera satisfactòria informes professionals.

Continguts

Bloc I. FONAMENTS DE LA PRODUCCIÓ ECOLÒGICA

- L'evolució de la producció agrària: producció tradicional, intensiva i ecològica.
- La sostenibilitat en la producció ecològica.
- La producció d'aliments ecològics pel bestiar.

Bloc II. LA LEGISLACIÓ I LA COMERCIALIZACIÓ

- Les normatives, la certificació i el control de la producció ecològica.
- La conversió a la producció ecològica.
- La qualitat dels productes ecològics.
- La comercialització.
- L'associacionisme i les cooperatives de consum.

Bloc III. ELS SISTEMES DE PRODUCCIÓ RAMADERA

- La producció ecològica de rumugants
- La producció ecològica de porcs
- La producció ecològica d'aus
- La producció ecològica d'altres espècies.

Bloc IV. LA SANITAT EN LA RAMADERIA ECOLÒGICA

- La prevenció i el control sanitari.
- Els tractaments veterinaris recomanats.

Metodologia

La missió del professorat és a ajudar a l'alumne a aprendre treballant, subministrant-li informació o mostrant-li les fonts on es pot aconseguir i dirigint els seus passos de manera que el procés d'aprenentatge pugui

realitzar-se eficaçment. D'acord amb els objectius de l'assignatura, el desenvolupament del curs es basa en les següents activitats formatives:

Classes teòriques: Amb aquestes classes l'alumne adquireix els coneixements científico-tècnics bàsics de l'assignatura que ha de completar amb l'estudi personal dels temes explicats. En aquestes classes el professor realitzarà una primera exposició de la matèria indicant quins són els aspectes més rellevants, així mateix guiarà al estudiant en el seu treball personal.

Seminaris: Els seminaris són sessions amb un nombre reduït d'alumnes amb una doble missió. D'una banda es treballen coneixements més específics dels exposats a les classes teòriques. D'altra banda, són un fòrum per afavorir la discussió i l'intercanvi d'idees i de coneixements. La missió dels seminaris és promoure la capacitat d'anàlisi i síntesi, el raonament crític i la capacitat de resolució de problemes. A més a més aquestes sessions permeten que el professor realitzi un seguiment de l'estudiant.

Sortides de camp: L'objectiu de les sortides de camp es completar, aplicar i reforçar els coneixements adquirits a les classes teòriques i seminaris. Aquesta activitat consistirà en dues visites a dues finques ecològiques que permetran a l'alumne conèixer les motivacions, els mètodes i la problemàtica del sector. Amb aquests coneixements l'alumne podrà proposar un cas pràctic que desenvoluparà al llarg del curs. L'alumne entregarà un informe descriptiu (una pàgina) de les explotacions visitades.

Mètode del cas: Els alumnes realitzaran un cas pràctic real o bibliogràfic sobre algun dels problemes, limitacions, possibilitats de millora, comparacions amb el sector convencional, etc. basat en els sistemes de producció ecològica observats durant les sortides de camp. La funció del cas pràctic és promoure la capacitat d'anàlisi, el raonament i l'expertesa en la resolució de problemes. L'alumne entregarà una memòria (màxim 5 pàgines) sobre el cas i farà una defensa oral del mateix.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	12	0,48	1, 2, 3
seminaris	6	0,24	2, 3, 4
sortides de camp	6	0,24	1, 2, 3
Tipus: Supervisades			
cas pràctic	2	0,08	2, 3, 4
Tipus: Autònomes			
estudi	25	1	2, 3
informe sortides	5	0,2	1, 2, 3, 4, 6
realització del cas	18	0,72	1, 2, 3, 4

Avaluació

L'assistència a les sortides és obligatòria. L'avaluació de l'assignatura es farà de la manera següent:

1. Examen dels continguts teòrics de la matèria (50%).
2. Informes de les sortides (10%)

3. Presentació oral i defensa en un temps de 15 minuts d'un cas pràctic (autoaprenentatge). S'entregarà als membres del tribunal un pòster en format DIN A4 (40%).

Per aprovar l'assignatura és imprescindible treure, com a mínim, un 4 tant en l'examen com en la presentació i defensa del cas.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
casos pràctics	40%	0	0	2, 3, 4, 5
examen	50%	1	0,04	1, 2, 3
informe sortides	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 6

Bibliografia

Es pot accedir des del Catàleg <http://cataleg.uab.cat> fent una cerca per paraula clau "ramaderia ecològica"

- 1a Conferència Internacional de Ganadería Ecológica en el Sur de Europa. SEAE y Diputación de Zamora
- Bidarte Iturri, A. y García Romero, C. 2007. Fichas prácticas de medicamentos naturales para la ganadería ecológica.
- Bidarte, A. et al. 2003. Tratamientos antiparasitarios en ganadería ecológica. Madrid : Editorial Agrícola Española.
- García Martínez, A. et al. 2008. Buenas prácticas en producción ecológica : producción de caprino de carne. Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino. Secretaría General Técnica.
- García Martínez, A. et al. 2008. Buenas prácticas en producción ecológica : ganado vacuno de leche. Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino. Secretaría General Técnica.
- García Martínez, A. et al. 2008. Buenas prácticas en producción ecológica : caracterización del sector porcino. Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino. Secretaría General Técnica.
- García Romero, C. 2008. Guía práctica de ganadería ecológica. Madrid: Agrícola Española.
- García Romero, C. y Cordero Morales, R. 2006. Ganadería ecológica y razas autóctonas. Madrid: Agrícola Española.
- García Romero, C. y Iturri A. 2005. Control biológico y terapias naturales en la cría bovina ecológica Madrid: Agrícola Española.
- García Trujillo, R. et al. 2009. Producción ecológica de gallinas ponedoras. Consejería de Agricultura y Pesca.
- La Ramaderia ecològica de boví a les Valls d'Àneu i viabilitat del producte ecològic [Recurs electrònic]: de la producció al consum: [projecte final de carrera de Ciències Ambientals] / El Gripau Blau ; Mercedes Cerrato et al.; tutors: Martí Boada, Joan Rieradevall, Esther García. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2009.
- Perea, JM *et al.* 2008. Buenas Prácticas en Producción Ecológica. Ganado ovino de leche. Ed. Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino
- Perea, JM *et al.* 2008. Buenas Prácticas en Producción Ecológica. Producción de ovino de carne. Ed. Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino

- Perea, JM *et al.* 2008. Buenas Prácticas en Producción Ecológica. Producción de bovino de cría. Ed. Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino
- Producció d'extensius i ramaderia ecològica: ponències dels cursos de l'Escola Agrària de Manresa. Manresa : Amics de l'Escola Agrària de Manresa, 2003
- Ramaderia ecològica: situació del sector. Laia Aguilà i Zueras, Xavier Alcaraz i Bravo, Oriol Gol i Karsunke. 1995. Treballs de l'assignatura Deontologia Veterinària. Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Vedella ecològica a Catalunya [Recurs electrònic]: reptes per una producció sostenible. Judit de la Cruz Roselló, Alba Infante Garcia, Anna Isern Dalmau. 2012. Treballs de l'assignatura Deontologia Veterinària. Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Younie D. y J.M. Wilkinson. 2004. Ganadería ecológica: principios, consejos prácticos, beneficios. Zaragoza: Acribia.

Llibres:

- Binimelis, R. 2010. Circuits curts de comercialització per aliments ecològics. Ed. Servei de Formació Agrària. Generalitat de Catalunya
- Descombes, Ch. 2010. Avicultura ecológica. Verloc Editorial.
- Paajanen, T. 2011. The complete guide to organic livestock farming. Atlantic Publishing Group, Inc. Florida.

Revistes:

- Agro-cultura. La revista de la producció ecològica i l'agroecologia. Ed. L'Era. Espai de recursos agroecològics.
- Organic Farming. Ed. Soil Association.
- Soberanía Alimentaria. Biodiversidad y Culturas. Coeditada por: La Vía Campesina, Plataforma Rural, Fundación Agricultura Viva - COAG, y GRAIN.

Webs:

- www.agroecologia.net
- www.associaciolera.org
- www.biocultura.org
- www.ccpae.org
- www.ruralcat.cat